

Metsäkeskus

Monimuotoisuudelle tärkeiden rakennepiirteiden edistäminen

Metsänomistaja voi edistää tehokkaasti metsän monimuotoisuutta lisäämällä ja säilyttämällä monimuotoisuudelle tärkeitä rakennepiirteitä. Rakennepiirteiden lisäämiseen ja ylläpitämiseen löytyy keinoja kaikkien kehitysvaiheiden metsiköihin. Esimerkiksi metsäkanalintujen elinolosuhteita voidaan parantaa kasvatusmetsissä jättämällä harventamattomia kohtia ja taimikoissa säästämällä lehtipuuryhmiä.

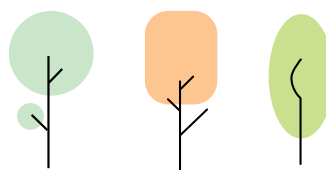
Yleistä monimuotoisuudelle tärkeiden rakennepiirteiden edistämisestä

Lehtipuut, lahoavat puut ja vanhat elävät puut ovat välttämättömyys tuhansille eliölajeille ja vallitseva osa havumetsän elämää, jotka turvaavat metsäekosysteemin toiminnan vaikuttamalla hajotukseen, eliökantojen säätelyyn ja ravinteiden kiertoon.

Siksi hoito- ja hakkuutöissä ylläpidetään lehtipuita, lahoavia puita, vanhoja eläviä puita ja paikoittain alikasvosta. Talousmetsien luonnonhoidossa tätä kutsutaan biodiversiteetille tärkeiden rakennepiirteiden edistämiseksi.

Monimuotoisuudelle tärkeiden rakennepiirteiden säilyttämiseen saattaa liittyä lakisääteinen velvoite silloin, kun ne sijoittuvat lain turvaamiin luontokohteisiin. Muilta osin rakennepiirteiden säilyttäminen on vapaaehtoista ja lisäämisen taso perustuu metsäsertifiointin kriteereihin tai metsänomistajan omiin tavoitteisiin.

Monimuotoisuudelle tärkeitä rakennepiirteitä ovat **kookkaat ja vanhat puut, järeät lahopuut** sekä kasvatettavaan puustoon liittyvät ominaisuudet, kuten **paikoittainen alikasvos** ja **lehtipuusekoitus**.

Metsälajeistamme noin neljännes, 4 000–5 000 lajia, on riippuvaisia lahoppuusta. Lahoppuuta tarvitsevat useat sienet jäkälät, sammaleet ja hyönteiset. Kuolleet pystyt pötkelöt ovat tikkojen ja tiaisten pesäpaikkoja.

Lehtipuusekoituksen hyödyt monimuotoisuudelle

Sekapuustoisuuden ja lehtipuusekoituksen ylläpitäminen kasvatusmetsissä on suositeltavaa biodiversiteetin säilymisen kannalta. Havupuuvaltaisissa talousmetsissä lehtipuusuuden säilyttäminen on tehokas tapa parantaa monien lajien elinmahdollisuuksia. Metsän sienille, kasveille ja eläimille koituvien hyötyjen lisäksi lehtipuut ovat tärkeä osa metsäekosysteemin toimintaa. Myös havupuusekoitus tuo vaihtelevuutta metsään verrattuna puhtaisiin männiköihin tai kuusikoihin.

Lehtipuut lisäävät pintakasvillisuuden monimuotoisuutta ja puilla kasvavien sammalten, jäkälien, sienien ja kääpien lajimäärää. Useiden eliöryhmien lajeja on lehtipuusekametsissä tai lehtimetsissä enemmän kuin havumetsissä. Ensisijaisesti tämä on seurausta lahoavasta lehtipuusta sekä suuremmasta puulajien määrästä. Lehtipuiden lehdet ovat ravintona tärkeää monille hyönteisille, muun muassa perhosten toukille.

Lehtipuun karike vaikuttaa myönteisesti myös maaperän ravinnekiertoon ja metsien terveyteen. Lehtipuun karike lisää maaperän lajiston monipuolisuutta ja maaperän tuotoskykyä. Lehtipuusekoituksen säilyttäminen kasvatettavassa metsikössä on useimmissa tilanteissa suositeltavaa sekä luonnonhoidon näkökulmasta että metsikön taloudellisen tuoton takia. Kuusen uudistusaloille syntyy usein luontaisesti monipuolinen lehtipuusto, joka antaa tarpeellista täydennystä viljelytaimikoiden aukkopaikkoihin ja monipuolistaa metsikköä.

[Tutustu Pohjois-Savon laatuloikka vesien- ja luonnonhoitoon -hankkeeseen Metsäkeskuksen verkkosivuilla.](#)